

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, fakss: 67244074, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

2016. gada 24. februārī Nr. 1-5/47
Uz 17.02.2016. Nr.1/892

Korupcijas novēršanas un apkarošanas
biroja priekšniekam
Jaroslavam Streļčenokam
knab@knab.gov.lv

Zināšanai:
Latvijas Republikas Saeimai
saeima@saeima.lv

Par 2016. gada 4.februāra izsaukumu Nr.1/638

Augsti godātais Streļčenoka kungs!

Šā gada 19. februārī saņēmu Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk tekstā – Birojs) vēstuli, no kuras izriet, ka Biroja ieskatā es kā Latvijas Republikas tiesībsargs, *ex officio* darbodamies žurnāla “Jurista Vārds” konsultatīvajā padomē, esmu pārkāpis likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 7.panta trešajā daļā valsts amatpersonai noteiktos amatu savienošanas ierobežojumus.

Saistībā ar minēto, vēlos vērst Jūs uzmanību uz turpmāko:

[1] Saskaņā ar žurnāla “Jurista Vārds” nolikumu šis žurnāls ir viens no instrumentiem, ar kuru tiek īstenota viena no Tieslietu ministrijai kā tieslietu nozares vadošajai valsts iestādei noteiktajām funkcijām – nodrošināt sabiedrības informēšanu un dialogu ar sabiedrību par tiesību politiku, kā arī veicināt sabiedrības tiesiskās domas un apziņas attīstību atbilstoši demokrātiskas valsts principiem.¹

¹ “Jurista Vārds” konsultatīvās padomes nolikums (redakcijā, kas bija spēkā līdz 15.02.2016., apstiprināts ar VSIA “Latvijas Vēstnesis” valdes priekšsēdētājas D. Ābeles 18.06.2015. rīkojumu Nr.01-03/33), 1.3.punkts, un Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīļa noteikumi Nr.243 Tieslietu ministrijas nolikums, 4.2.⁵ punkts, publicēts: “Latvijas Vēstnesis”, 70 (2835), 13.05.2003., pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=74748>;

Žurnāla "Jurista Vārds", kā arī Latvijas Republikas oficiālā izdevuma "Latvijas Vēstnesis" īpašnieks ir valsts SIA "Latvijas Vēstnesis", kura kapitāla daļu turētājs ir Tieslietu ministrija.²

Attiecībā uz oficiālās publikācijas izdevēja tiesisko statusu Tieslietu ministrijas izstrādātajā Valsts oficiālo elektronisko publikāciju pieejamības veicināšanas koncepcijā konstatēts, ka valsts kapitālsabiedrības tiesiskais statuss pēc būtības nav atbilstošs oficiālā izdevuma „Latvijas Vēstnesis” izdevējam (turpmāk – oficiālais izdevējs), jo saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu publiska persona dibina kapitālsabiedrību komercdarbības veikšanai, savukārt VSIA „Latvijas Vēstnesis”, nodrošinot oficiālo publikāciju un tās informācijas sistematizēšanu, neveic komercdarbību, bet veic valsts pārvaldes uzdevumus. Taču, ņemot vērā valsts tā brīža ekonomisko stāvokli un lai neapdraudētu VSIA „Latvijas Vēstnesis” uzsāktu virzību uz valsts oficiālās elektroniskās publikācijas ieviešanu, Tieslietu ministrija kā racionālāku risinājumu īstermiņā ieteica saglabāt oficiālās publikācijas izdevēja tiesisko statusu valsts kapitālsabiedrības formā, bet VSIA „Latvijas Vēstnesis” reorganizāciju par valsts aģentūru, kas ir valsts oficiālās publikācijas izdevējam piemērotāks tiesiskais statuss, uzsākt pēc valsts oficiālās elektroniskās publikācijas ieviešanas.³

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 24. septembra rīkojumu Nr.575 nolemts uzsākt valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vēstnesis" pārveidi par tieslietu ministra pārraudzībā esošu tiešās pārvaldes iestādi – valsts aģentūru "Latvijas Vēstnesis".⁴ Rīkojuma anotācijā norādītas aģentūrai uzliekamās Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likumā (turpmāk – Oficiālo publikāciju likums) noteiktās valsts funkcijas. Attiecībā uz žurnāla "Jurista Vārds" izdošanu norādīts, ka aģentūra, izdodot šo žurnālu, nodrošinās Oficiālo publikāciju likuma 14.panta otrajā daļā noteikto funkciju, proti, veicināt izpratni par normatīvajos aktos noteiktajām privātpersonu tiesībām un pienākumiem, kā arī nodrošināt valsts oficiālās informācijas sniegšanu.⁵

Analizējot konkrēto situāciju, izmantojot sistēmisko un teleoloģisko tiesību normu iztulkošanas metodi, konstatējams, ka jau šobrīd valsts SIA "Latvijas Vēstnesis", izdodot žurnālu "Jurista Vārds", pēc mērķa un satura nodrošina konkrētas Oficiālo publikāciju likumā noteiktas valsts funkcijas izpildi.

[2] Žurnāla "Jurista Vārds" Konsultatīvā padome darbojas jau kopš 2004. gada. Konsultatīvā padome izveidota ar mērķi stratēģiski konsultēt žurnāla redakciju ar nolūku veidot saturiski kvalitatīvu, daudzpusīgu un neatkarīgu tieslietu žurnālu nolūkā uzturēt plašu, profesionālu, tiesībpolitisku diskusiju par tiesību zinātnes un prakses jautājumiem, tādējādi veicinot Latvijas tiesību sistēmas attīstību.⁶

² Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīļa noteikumi Nr.243 Tieslietu ministrijas nolikums, 25.2.punkts;

³ Valsts oficiālo elektronisko publikāciju pieejamības veicināšanas koncepcija, atbalstīta ar Ministru kabineta 2010.gada 13.aprīļa rīkojumu Nr.206, pieejama: <http://likumi.lv/ta/id/208014-par-valsts-oficialo-elektronisko-publikaciju-pieejamibas-veicinasanas-koncepciju>;

⁴ Ministru kabineta 2015.gada 24.septembra rīkojums Nr.575 "Par valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vēstnesis" pārveides par valsts aģentūru "Latvijas Vēstnesis" uzsākšanu", "Latvijas Vēstnesis", 189 (5507), 28.09.2015., pieejams: <http://likumi.lv/ta/id/276734-par-valsts-sabiedribas-ar-ierobezotu-atbildibu-latvijas-vestnesis-parveides-par-valsts-agenturu-latvijas-vestnesis-uzsaksanu>

⁵ Ministru kabineta rīkojuma projekta „Par valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vēstnesis” pārveides par valsts aģentūru „Latvijas Vēstnesis” uzsākšanu” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija), pieejams: <http://likumi.lv/ta/id/276734-par-valsts-sabiedribas-ar-ierobezotu-atbildibu-latvijas-vestnesis-parveides-par-valsts-agenturu-latvijas-vestnesis-uzsaksanu>

⁶ Jurista Vārds” konsultatīvās padomes nolikums (redakcijā, kas bija spēkā līdz 15.02.2016., apstiprināts ar VSIA “Latvijas Vēstnesis” valdes priekšsēdētājas D. Ābeles 18.06.2015. rīkojumu Nr.01-03/33), 1.2.punkts.

Atzīmējams, ka konsultatīvā padome nepieņem nekādus juridiski saistošus lēmumus. Padome tikai izsaka viedokļus, pauž ieteikumus un sniedz informāciju žurnāla darbības pilnveidošanai. Turklāt darbošanās konsultatīvajā padomē ir bez atlīdzības.

[3] Konsultatīvajā padomē aicināti *ex officio* darboties tiesu sistēmas, likumdevēja un izpildvaras amatpersonas, piemēram, Satversmes tiesas priekšsēdētājs, Augstākās tiesas priekšsēdētājs, Saeimas Juridiskās komisijas priekšsēdētājs, Valsts prezidenta padomnieks likumdošanas jautājumos, Latvijas Republikas tiesībsargs, kā arī dažādu tiesību jomu pārstāvji, sabiedrībā atpazīstami un augsti novērtēti jomas profesionāļi.⁷

Šai sakarā uzsvars liekams uz vārdu *ex officio*⁸, kas tulkojumā no latīņu valodas nozīmē, ka amatpersonas aicinātas darboties un sniegt viedokli tieši tad, kad ieņem konkrēto amatu. Līdz ar to, darbojoties konsultatīvajā padomē, tās neieņem nekādu citu vai papildu amatu kā vien to amatu, kura dēļ tās tiek aicinātas.

Minēto apliecina gan ieraksti 2015. gada 29. septembra Nedēļas žurnāla "Jurista Vārds" konsultatīvās padomes sēdes protokolā Nr.1, gan valsts SIA "Latvijas Vēstnesis" šā gada 22. februāra vēstulē Par žurnāla "Jurista Vārds" konsultatīvo padomi (dok.Nr.A1-9/22) minētais.⁹

[4] Saskaņā ar Tiesībsarga likumu Latvijas Republikas tiesībsargs pilda likumā noteiktas funkcijas un uzdevumus. Ar Tiesībsarga likuma 11. pantu tiesībsarga funkcijās ir veicināt privātpersonas cilvēktiesību aizsardzību, kā arī sekmēt sabiedrības informētību un izpratni par cilvēktiesībām, par šo tiesību aizsardzības mehānismiem. Savukārt Tiesībsarga likuma 12. pantā tiesībsargam ir noteikts uzdevums, pildot likumā noteiktās funkcijas, sniegt konsultācijas personām (gan fiziskām, gan juridiskām) un atzinumus par aktuāliem cilvēktiesību jautājumiem.

Vēršu uzmanību, ka, piedaloties žurnāla "Jurista Vārds" konsultatīvās padomes sēdē, savus ieteikumus, konsultāciju vai atzinumu izsaku tikai kā Latvijas Republikas tiesībsargs un tikai par jautājumiem, kas attiecas uz cilvēktiesībām un labu pārvaldību ar mērķi sekmēt sabiedrības informētību un izpratni par cilvēktiesībām.

Nav noliedzams, ka pilnvērtīga tiesībspolitikas diskusija, Latvijas tiesību sistēmas attīstība, kā arī izpratnes veidošana par normatīvajos aktos noteiktajām privātpersonu tiesībām un pienākumiem, nav iedomājama, nerunājot par cilvēktiesībām.

Piemēram, 2015. gada 29. septembra konsultatīvās padomes sēdē izteicu šādu viedokli, citēju no protokola: "J. Jansons uzsver, ka šāda veida žurnāls tiesiskai un demokrātiskai valstij ir nepieciešams un līdz ar to nevar būt šaubu, ka valstij caur kādu no optimālākajiem modeļiem tā darbība ir jāatbalsta. J. Jansons īpaši uzsver "Jurista Vārda" redakcionālās neatkarības saglabāšanas un stiprināšanas nozīmi. Redakcijas darbu nedrīkst ietekmēt nedz konkrēta valsts iestāde, nedz kāds cits, jo tikai viedokļu dažādība, tai skaitā, kritiski un pretrunīgi viedokļi veicinās žurnāla mērķu sasniegšanu."

Nemot vērā visu iepriekš minēto, izvērtējot savu darbošanos žurnāla "Jurista Vārds" konsultatīvajā padomē kopsakarā ar Tiesībsarga likuma normām, uzskatu, ka

⁷ Turpat, 5.2. p.

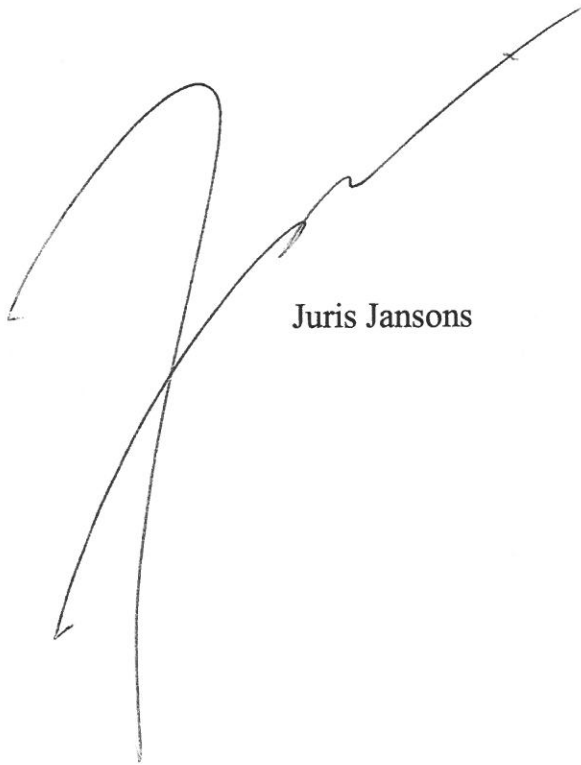
⁸ Skatīt, piemēram: <http://legal-dictionary.thefreedictionary.com/ex+officio>; <http://www.pk.lv/?cat=52&lang=lv>;

⁹ VSIA "Latvijas Vēstnesis" 22.02.2016. vēstule Par žurnāla "Jurista Vārds" konsultatīvo padomi (dok.Nr.A1-9/22), pievienota šīs vēstules pielikumā.

neesmu pārkāpis likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"
7.panta trešajā daļā valsts amatpersonai noteiktos amatu savienojumus.

Pielikumā: VSIA "Latvijas Vēstnesis" 22.02.2016. vēstule Nr.A1-9/22 Par žurnāla
"Jurista Vārds" konsultatīvo padomi uz 5 lp.

Tiesībsargs

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'J' followed by a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Juris Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu